

(handelings-) Hoe verlegen ben jij?

Handelingsverlegenheid is niet weten hoe te handelen, twijfelen om te handelen of niet handelen in een bepaalde situatie, terwijl de situatie daar wel om vraagt.

Site: [Handelingsverlegenheid | Grenswijs](#)

Handelingsverlegenheid speelt op verschillende niveaus:

- De **professionele competenties** van de hulpverlener: Het vertrouwen in eigen competenties, ernst en zwaarte goed kunnen, objectiveren en valideren van signalen;
- De **relatie** van de hulpverlener met de doelgroep: voldoende vaardigheden om zowel ouders als partner als kinderen te benaderen, samen aan de slag te gaan en effectief om te gaan met weerstand, onmacht of onvoorspelbaar gedrag;
- De **steun** vanuit de eigen organisatie: medewerkers hebben recht op goede ondersteuning, werkbegeleiding, rugsteun en bescherming van de organisatie.

In het onderzoek: "Veiligheid in gezinnen" van april '20 van Tom van Yperen, Anita Kraak, Ans van de Maat, Joanka Prakken, wordt al in het eerste hoofdstuk, handelingsverlegenheid als een belangrijk knelpunt genoemd. "Er is nogal wat handelingsverlegenheid als het gaat om situaties waarin er zorgen zijn om de veiligheid van kinderen.

- Site: [Veiligheid in gezinnen: een zaak voor iedereen](#)

We kunnen er dus vanuit gaan dat een aantal van jullie zelf wel eens last heeft van handelingsverlegenheid.

Voor een aantal van jullie is het wat lastiger omdat je nu eenmaal een onfeilbare kanjer bent en sommige van jullie hebben geen idee wat handelingsverlegenheid eigenlijk is. Om je te helpen je inlevingsvermogen wat op te krikken hebben we een test voor je gemaakt die je niet alleen inzicht geeft in de gedachtegang van verschillende hulpverleners, maar ook reflecteert op je eigen doen en laten. Dus maak deze test en leer ook jezelf beter kennen!

Je krijgt een nieuwe casus met huisvestingsproblematiek, wat doe je?

- A. Je belt en verwijst meteen naar het Centraal Onthaal, dit is niet voor het wijkteam.
- B. Je gaat langs, belt aan, gooit een briefje in de bus en belt voor de zekerheid aan bij de burens.
- C. Je schrijft een brief met een uitnodiging en reserveert een kamer.
- D. Je doet drie pogingen de cliënt te bellen. Wanneer er niet wordt opgenomen sluit je af.

1

Wat wil je weten?

- A. Hoe ze zich voelt en of ze het wel red.
- B. Hoeveel iemand per maand kan betalen zodat je meteen weet of particulier wonen een optie is.
- C. In welke regio zoekt iemand een huis?
- D. Wat zit er achter de huisvestingsvraag?

4

Je ziet de cliënt voor het eerst, hoe stel je je voor?

- A. Je geeft duidelijk de grenzen van het wijkteam aan.
- B. Je twijfelt of je een hand moet geven en verontschuldigt je voor de rommelige entree.
- C. Je legt uit dat je zelf ook een tijdje dakloos bent geweest, dus je kunt je goed verplaatsen in de situatie.
- D. Je stelt jezelf voor en vraagt of de cliënt het makkelijk kon vinden.

2

In het eerste gesprek komt in ieder geval aan bod:

- A. Uitgebreide uitleg over wat het wijkteam wel, maar ook niet kan betekenen
- B. Je vraagt waarom de cliënt hier is.
- C. Je laat empathie zien door te benoemen hoe zwaar het moet zijn om geen huis te hebben.
- D. Je vraagt eerst breed uit over werk, inkomen etc.

3

Aan het einde van het gesprek...

- A. Zeg je dat je er alles aan gaat doen om binnen 3 maanden een huis te vinden
- B. Vraag je aan de cliënt of er behoefte is aan een vervolgafspraken.
- C. Verwijs je naar het spreekuur van de woningbouwvereniging voor een inschrijving.
- D. Maak je een vervolgafspraken waarin je verder ingaat op huiselijke relaties.

5

Huisvesting blijkt een relationeel probleem te zijn.

6

- A. Je zet de zaak meteen door naar de HG-desk.
- B. Je belt eerst Veilig Thuis, gaat overleggen met de gedragswetenschapper en de HG-deskundige. Misschien had je die eerst moeten vragen?
- C. Je hebt met je cliënt te doen en weet nog wel iemand waar ze terecht kan voor een paar nachtjes.
- D. Je plant samen met de HG collega het volgende gesprek.

Blijkt dat je zelf de HG-deskundige bent, wat doe je?

7

- A. Je regelt opvang via VT.
- B. Je regelt opvang via VT.
- C. Je bekijkt eerst de directe onveiligheid.
- D. Je regelt zelf onderdak.

VT vindt dat het geen crisis is, wijkteam is aan zet. Wat doe je?

8

- A. Je gaat overleggen met de GW'er.
- B. Je kijkt welke andere veiligheidsinterventies je in kan zetten.
- C. Je gaat de strijd aan met VT. Als deze vrouw niet in de crisis hoort, wie dan wel?!
- D. Dan is het huisvestingsproblematiek! Als mevrouw zich op straat laat zetten kan ze naar Centraal Onthaal.

Je hebt een preventief huisverbod aangevraagd en dat is gelukt. Wat is je volgende stap?

9

- A. Je gaat vast langs om de eerste emotionele steun te bieden.
- B. Je gaat samen met de casemanager in gesprek met alle betrokkenen.
- C. Er is nu een casemanager huisverbod dus je doet even helemaal niks.
- D. Je vraagt je af of VT nu de regie heeft...

Je hebt nu even tijd om een goede analyse te maken, hoe doe je dat?

10

- A. Dat is nu aan de casemanager huisverbod.
- B. Je maakt een tijdlijn en een genogram, checkt welke hulpverlening er al is (geweest) en om wat voor HG het gaat.
- C. Je vraagt wat er allemaal gebeurd is.
- D. Je gaat uitzoeken wat mevrouw na het huisverbod wil.

Het gaat in deze casus om structureel huiselijk geweld, zowel seksueel, fysiek als geestelijk. Waar ga je het verder met mevrouw over hebben?

11

- A. Je meldt haar alvast aan voor empowerment, want dat is wel het minste dat ze nodig heeft.
- B. De casemanager huisverbod meldt haar wel bij een psycholoog aan. Tenminste dat zou moeten.
- C. Je vraagt aan mevrouw waar ze het over wil hebben en waar ze hulp bij wil. Je geeft psycho-educatie over gevolgen van geweld en gaslighting.
- D. Pfff... dat is veel, misschien een psycholoog via de huisarts?

Er zijn ook twee kinderen van een jaar of 8 aanwezig, wat doe je daarmee?

13

- A. Je hebt zelf ook een kind dus je gaat zelf het gesprek wel aan met hen.
- B. Je hebt zelf geen SKJ, dus niks.
- C. Je overlegt met het CIT of ze al in gesprek zijn geweest met de kinderen en of het nodig is om een gezinscoach in te zetten.
- D. Je hebt geen SKJ dus dan mag je toch niks?

Mevrouw wil de relatie niet voortzetten en wil scheiden. Hoe help je haar daarmee?

12

- A. Ik ga met haar mee naar een advocaat zodat ik goed kan uitleggen wat de bedoeling is.
- B. Ik verwijs haar naar een advocaat.
- C. Ik verwijs haar naar een bekende advocaat en geef aan dat er deze voorlopige voorzieningen moet regelen in verband met het huis.
- D. Ik verwijs naar een advocaat en geef haar een nummer van een advocaat die hier ervaring mee heeft.

De scheiding is een feit en meneer woont elders. Hij heeft gezegd en wil de kinderen zien. Wat doe je?

14

- A. Je kijkt met de gezinscoach of de kinderen op een veilige manier naar hun vader kunnen gaan of dat er een tussenpartij nodig is bijvoorbeeld via familie.
- B. Er is toch een ouderschapsplan?
- C. Dat is iets voor de gezinscoach om te regelen.
- D. Iemand die zo met z'n vrouw omgaat zou geen gezag moeten hebben. Je adviseert mevrouw naar de Rechter te stappen.

Meneer kan de scheiding niet accepteren. Hij blijft bellen, mailen en aan de deur komen. Wat adviseer je?

15

- A. Je geeft psycho-educatie over stalking en legt uit dat ze aangifte kan doen. Je neemt contact op met de wijkagent.
- B. Ik kijk of mevrouw aangifte wil doen van stalking.
- C. Mevrouw moet aangifte doen van stalking.
- D. Je gaat mee om aangifte te doen.

Het stalken van meneer blijft aanhouden en lijkt erger te worden. Wat nu?

16

- A. Je overlegt met het Zorg & Veiligheidshuis.
- B. Je checkt of er een SASH is gedaan en zo niet dan regel je dat. Afhankelijk daarvan maak je een plan.
- C. Had ze nou al aangifte gedaan.
- D. Je kan zo wel zien dat hij hoog scoort op de SASH en meldt de zaak aan bij het Zorg & Veiligheidshuis.

Meneer scoort niet heel hoog op de SASH dus het wijkteam is aan zet. Wat nu?

17

- A. Nou ja als hij niet hoog scoort, dan zal het ook wel niet echt gevaarlijk zijn.
- B. Je maakt een Veiligheidsplan met mevrouw inclusief veiligheidsknop mobile.
- C. Misschien toch nog eens een goed gesprek tussen beide om uit te leggen dat de relatie is gestopt.
- D. Nou, geen hoge SASH, dat kan niet! Je stuurt alsnog je eigen score naar het Z&VHH.

Mevrouw heeft een nieuwe vriend die heel anders denkt over het opvoeden van kinderen. Wat adviseer je?

18

- A. Je zoekt uit wat de dynamiek van de nieuwe relatie is en adviseert om niet meteen te gaan samenwonen, ook t.b.v. de kinderen.
- B. Je nodigt mevrouw en haar vriend uit en legt uit dat niet de stiefouders maar de biologische ouders bepalend zijn.
- C. Een gezinscoach.
- D. Verschillende manieren van opvoeden is toch niet zo erg?

Was er een moment dat je een familieberaad had kunnen organiseren?

- A. Vanaf vraag 10.
- B. Dat heb ik al meteen bij 7 gedaan.
- C. Nee pas als de gezinscoach in het gezin zit.
- D. Moet ik dat doen??

21

De moeder van cliënte maakt zich zorgen over de nieuwe partner van cliënte. Hij gebruikt geen geweld maar is wel erg dreigend. Hij bepaalt wanneer er gegeten wordt, is heel streng voor de kinderen en wil vertelt welke kleding cliënte mag dragen. Moeder durft haar dochter nu niet alleen te laten. Wat denk je dat er aan de hand is?

- A. Aanloop naar femicide
- B. Conservatieve man
- C. Dwingende controle
- D. Intiem terreur

24

Tijdens een huisbezoek merk je op dat de hond ineens met z'n poot sleept. Mevrouw biecht op dat hij van het balkon viel maar ze heeft geen geld voor de dierenarts. Wat doe je?

- A. Ik ben hier niet óók nog voor de huisdieren!
- B. Je zoekt precies uit wat er gebeurd is, belt 114 en overlegt.
- C. Je zegt dat ze wel naar de dierenarts moeten gaan, maar onderneemt verder geen actie
- D. Je biedt aan om de dierenarts dan maar zelf te betalen.

27

De nieuwe vriend van moeder is ingetrokken. Hij gelooft in lijfstraffen want daar is hij zelf ook niet slechter van geworden. In het weekend heeft hij zoontje van 9 met een riem geslagen. De biologische vader trekt aan de bel.

- A. Moeilijk dit, je wil ook je vertrouwensband met moeder niet verpesten.
- B. Je meldt meteen bij JB Plein.
- C. Vader kan het best aangifte gaan doen.
- D. Je gaat in gesprek met beiden en verteld dat je contact op gaat nemen met VT.

19

De cliënte vertelt dat ze denkt dat haar nieuwe partner twee dagen geleden haar jongste dochter van 7 jaar seksueel heeft misbruikt. Wat doe je in ieder geval?

- A. Je hebt geen SKJ dus weet het nu niet zo goed.
- B. Je gaat meteen met het kind in gesprek want dat wil natuurlijk ventileren!
- C. Je overlegt met je GW'er en maakt een afspraak bij het Goofy-spreekuur.
- D. Het CIT is aan zet, dit is niet voor jou.

22

De nieuwe partner verbaast zich erover dat zoontje van 8 niet besneden is en wil dat alsnog regelen.

- A. Worden niet heel veel mannen besneden, schijnt heel hygiënisch te zijn.
- B. Dat is toch STP?
- C. Je overlegt onmiddellijk met de vertrouwensarts van VT.
- D. Kindermishandeling! Dat ga ik die man ook even uitleggen.

25

Dit gezin heeft heel wat meegemaakt aan huiselijk geweldsvormen. Hoe ga je ervoor zorgen dat het ook op langere termijn goed blijft gaan met dit gezin?

- A. Ze woont op de weg naar huis dus ik bel af en toe nog eens aan.
- B. Je checkt de vier vragen voordat je afsluit. (Is het geweld gestopt? Is iedereen in beeld? Wordt hulpverlening geaccepteerd en nageleefd? Zijn de kinderen veilig?)
- C. Misschien toch empowerment voor mevrouw?
- D. Als ik over drie maanden geen nieuwe melding heb sluit ik af.

28

Ergens in dit proces had je de drie huizen met de kinderen kunnen doen of laten doen. Op welk moment was dat logisch geweest?

- A. Dat is niet mijn taak ik heb geen SKJ.
- B. Rond de periode van vraag 13.
- C. Ja wanneer doe je dat eigenlijk?
- D. Oh dat heb ik al bij 10 gedaan.

20

Bij het huisbezoek ontdek je dat de oude moeder van mevrouw ook in het huis woont. Ze ziet er mager uit. Wat doe je?

- A. Je vraagt meteen of het misschien handig is om een plek in een bejaardenwoning te regelen.
- B. Je weet niet of het de bedoeling is dat je meteen met de moeder gaat praten.
- C. Je probeert het gesprek met de oude vrouw aan te gaan.
- D. Je schakelt het ouderenmaatschappelijk werk in.

23

Na een uitgebreide analyse kom je tot de conclusie dat er inderdaad sprake is van dwingende controle. Wat ga je doen?

- A. Ik spreek mevrouw alleen en vraag naar haar situatie. Ik zet een gezamenlijke aanpak op met partners met forensische deskundigheid (Filomena, Z&VHH, politie). En ik maak naast een veiligheidsplan ook afspraken voor mevrouw en de kinderen om naar een veilige plek te kunnen uitwijken.
- B. Ik meld mevrouw aan bij Filomena.
- C. Dat is toch iets voor Filomena en misschien ook het Zorg & Veiligheidshuis?
- D. Ik zorg dat hij meteen het huis wordt uitgezet!

26

De puntentelling

Kijk bij ieder antwoord hoeveel punten je daarvoor krijgt. Tel alle punten bij elkaar op, dan kun je kijken wat voor slachtoffer jij bent.

1. A - 3
B - 4
C - 2
D - 1	2. A - 1
B - 2
C - 4
D - 3	3. A - 1
B - 3
C - 4
D - 2	4. A - 4
B - 1
C - 2
D - 3	5. A - 4
B - 2
C - 1
D - 3	6. A - 1
B - 2
C - 4
D - 3
7. A - 2
B - 1
C - 3
D - 4	8. A - 2
B - 3
C - 4
D - 1	9. A - 4
B - 3
C - 1
D - 2	10. A - 1
B - 3
C - 2
D - 4	11. A - 4
B - 1
C - 3
D - 2	12. A - 4
B - 1
C - 3
D - 2
13. A - 4
B - 1
C - 3
D - 2	14. A - 3
B - 2
C - 1
D - 4	15. A - 3
B - 2
C - 1
D - 4	16. A - 2
B - 3
C - 1
D - 4	17. A - 1
B - 3
C - 2
D - 4	18. A - 3
B - 4
C - 1
D - 2
19. A - 2
B - 4
C - 1
D - 3	20. A - 1
B - 3
C - 2
D - 4	21. A - 3
B - 4
C - 1
D - 2	22. A - 2
B - 4
C - 3
D - 1	23. A - 4
B - 2
C - 3
D - 1	24. A - 4
B - 1
C - 3
D - 2
25. A - 1
B - 4
C - 2
D - 3	26. A - 3
B - 1
C - 2
D - 4	27. A - 1
B - 3
C - 2
D - 4	28. A - 4
B - 3
C - 2
D - 1		

De uitslag

Je bent wel heel goed in delegeren. Vind je het lastig om zelf door te pakken of is delegeren gewoon je kracht? In dat geval ben je misschien meer geschikt voor een baan in hoger management. Bedenk anders wat jij nodig zou hebben om verder door te kunnen pakken.

28 - 40 punten
De rationaliserende prof.

40 - 76 punten
De verlegen prof.

Je hebt de neiging om te twijfelen. Vaak weet je wat er moet gebeuren, maar dan denk je toch dat het misschien anders moet. Handelingsverlegenheid uit zich vaak in: 1. Het geen verantwoordelijkheid durven of weten te nemen in acute situaties. 2. Niet adequaat kunnen reageren bij confrontatie met verdriet, angst of boosheid. 3. Zich geïntimideerd voelen door autoriteit of autoritair gedrag. Wanneer je je hierin herkent, zoek coaching, kennis en reflectie en ga met jezelf aan de slag. Maar weet dat hulpverlener een gildevak is, dat je pas echt in de praktijk leert, dus wees niet te hard voor jezelf.

76 - 92 punten
De prof.

Wij zeggen: Ga zo door! Je pakt door en overlegt binnen de afgesproken kaders en je hebt kennis, de goede houding en vaardigheden. Blijf jezelf ontwikkelen!

92 - 112 punten
De reddende prof.

Je bent heel begaan met je cliënten en voelt met ze mee. Je gaat daarin wel eens te ver en komt vaak in strijd. We herkennen allemaal wel wat frustraties in het werk, maar jij slaapt er waarschijnlijk slecht van. Misschien dat een beetje uitzoemen je kan helpen.